

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 477/2023-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, IČO 31 820 174, zastúpeného Tkáč & Partners, s. r. o., Hrnčiarska 29, Košice, IČO: 53 929 691, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Tkáč, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Svk/5/2022 z 30. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 29 ods. 1, čl. 30 ods. 1, čl. 44, čl. 45 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 37, čl. 41 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 5Svk/5/2022 z 30. marca 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť, vrátiť vec najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie rozhodol (rozhodnutie č. OU-BB-OSZP3-2020/003338-015 z 9. januára 2020), že navrhovaná činnosť „*Prestavba západnej tribúny vrátane hlavného vstupu a prislúchajúceho zázemia zimného štadióna v Banskej Bystrici*“ sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EIA“). Odvolanie sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bolo zamietnuté rozhodnutím Okresného úradu Banská Bystrica, odboru opravných prostriedkov

(ďalej len „OÚ BB“) č. OU-BB-OOP3-2020/012432-003 z 11. marca 2020, ktorý namietané rozhodnutie potvrdil.

3. Sťažovateľ podal proti tomto rozhodnutiu OÚ BB správnu žalobu, ktorú Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 24S/68/2020-116 zo 17. júna 2021 po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v zmysle dôvodov uvedených v žalobe zamietol, keďže dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol. K námietke sťažovateľa vo vzťahu k absencii predbežného právneho posúdenia uviedol, že inštitút predbežného právneho posúdenia v správnom súdnictve nemá opodstatnenie a jeho účel nemôže byť naplnený. Krajský súd preto podľa najvyššieho správneho súdu nepochybil, ak sa neriadil § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku, a svojím konaním neporušil práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.

5. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu o tom, že nebolo rozhodnuté nezákonne vo vzťahu k informovaniu verejnosti v zmysle Aarhuského dohovoru a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/52/EÚ (ďalej len „smernica EIA“), keď ustálil, že nedošlo k obmedzeniu práva sťažovateľa ako verejnosti na informácie o životnom prostredí, pretože zámer navrhovanej činnosti bol zverejnený na internetových portáloch správnych orgánov. Predpokladom na uplatnenie práva dostať kópie podľa § 23 ods. 1 Správneho poriadku, ale aj v zmysle čl. 4 ods. 1 a 2 Aarhuského dohovoru je využitie práva nahliadnuť do spisu, čo sťažovateľ nevyužil.

6. Pokiaľ ide o konzultácie podľa § 63 zákona o EIA, kasačný súd uviedol, že tieto sú vykonávané v režime ústneho pojednávania podľa § 21 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak si to vyžaduje povaha veci. Z § 63 zákona o EIA nevyplýva, že by konzultácie za každých okolností museli byť realizované ústnou formou. Zároveň z § 64 zákona o EIA vyplýva, že nie je vylúčené použitie ustanovení Správneho poriadku o nariadení ústneho pojednávania. Preto je na úvahe správneho orgánu, či nariadi ústne pojednávanie. V posudzovanej veci správny orgán nenariadil ústne pojednávanie, pretože si to nevyžadovala povaha veci a verejnosti bolo umožnené vykonať písomné konzultácie prostredníctvom odôvodneného stanoviska.

7. Najvyšší správny súd uviedol, že v posudzovanej veci nevzhliadol potrebu predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). Sťažovateľom navrhovaná prejudiciálna otázka bola nekonkrétna, nevysvetlil, ktoré normy európskeho práva majú byť objasnené a aplikované v danej veci, neformuloval ani priamy návrh na prerušenie konania. Za týchto okolností kasačný súd dospel k záveru, že nie je povinný iniciovať konanie pred Súdnym dvorom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popisuje priebeh konaní pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi. Uvádza rozsiahle úvahy na tému významu občianskeho aktivizmu v oblasti životného

prostredia. Zároveň opisuje diskreditáciu zo strany štátu a vyjadruje presvedčenie, že táto sa premietla aj do arbitrárnych rozhodnutí správnych súdov.

9. Podľa názoru sťažovateľa sa najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku nezaoberal námietkami vo vzťahu k nesprávnej aplikácii § 29 ods. 3 a 13 zákona o EIA. Namieta, že kasačný súd nesprávne vyložil povinnosť súdu poskytnúť predbežné právne posúdenie podľa § 181 ods. 2 CSP, čo je v rozpore so zásadami právnej istoty a legitímnych očakávaní. Za nesprávny považuje výklad vo vzťahu k § 63 zákona o EIA týkajúci sa nevykonania ústnych konzultácií. Je toho názoru, že výkladom tohto ustanovenia treba dospieť k záveru, že verejnosť má možnosť konzultácie počas celého správneho konania a ustanovenia Správneho poriadku týkajúce sa ústneho pojednávania sa s prihliadnutím na prednosť zákona o EIA neuplatnia. Napokon namieta absenciu výroku rozsudku k jeho návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru.

10. Za arbitrárny považuje sťažovateľ i záver kasačného súdu vo vzťahu k jeho prístupu k informáciám v rámci procesu EIA, keďže sa nevysporiadal s jeho argumentáciou o povinnosti zverejňovania informácií v súlade so smernicou EIA. Zastáva názor, že § 24 ods. 1 písm. i) zákona o EIA (povinnosť správneho orgánu zverejniť iné informácie dôležité na vydanie záverečného stanoviska alebo povolenia) je nedokonalou transpozíciou Aarhuského dohovoru a smernice EIA, keď pod pojmom povolenie sa v rámci smernice EIA myslelo aj rozšírenie na iné rozhodnutia podľa zákona o EIA, než je záverečné stanovisko. Adresátom informácií je podľa sťažovateľa široká verejnosť. Preto aj tá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa ako účastník daného konania nezúčastňuje, má na tieto informácie právo bez toho, aby o ne musela výslovne požiadať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa ústavy, charty a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu.

12. Podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. V nadväznosti na citované zákonné ustanovenie ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti

po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

14. Ústavný súd zistil, že napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nadobudol právoplatnosť 26. mája 2023. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola elektronicky doručená ústavnému súdu 27. júla 2023, je zjavné, že bola podaná oneskorene, teda po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (zákonná lehota v okolnostiach prípadu sťažovateľa uplynula v stredu 26. júla 2023, keďže na lehotu určenú podľa mesiacov sa aplikuje § 121 ods. 3 CSP, nie ods. 2 uvedeného ustanovenia).

15. V nadväznosti na uvedené ústavnému súdu pri predbežnom prerokovaní nezostala iná možnosť, len ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími uplatnenými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu